

Cankarjevo leto

Ker smo stopili v leto kulturne dediščine in Cankarjevo leto (obeležujemo stoletnico njegove smrti), velja opozoriti na slikanico pisatelja Toneta Partljiča *O Ivanu in Ani*, ki jo je ilustriral Anton Buzeti. Slikanica je izšla pri založbi Ajda leta 2013, v zbirki Znameniti Slovenci.

V isti zbirki so izšla še dela o Primožu Trubarju z naslovom *Knjiga, Piskrc in Marela* (2008) Saše Pergarja in Antona Buzetija, o glasbenikih Ipavcih *Hiša glasbe* (2010) Zvezdane Majhen in Mojce Cerjak, o generalu Maistru *Deklica in general* (2011) Toneta Partljiča in Antona Buzetija, o bratih Rusjan *Poleti letim* (2011) Nataše Konc Lorenzutti in Kristine Krhin, o škofu Antonu Martinu Slomšku *Učilnica pod orehi* (2012) Maje Furman in Andreje Gregorič, o Francetu Prešernu *Škrlatne vile napoved* (2016) Toneta Partljiča in Antona Buzetija.

Poljudna biografija, namenjena otrokom, ki predstavlja Ivana Cankarja, ***O Ivanu in Ani*** (2013), je izšla v slikaniški obliki. Ivan Cankar seveda nikoli ni pisal za otroke, zato ne gre mešati njegovih otroških literarnih likov (predvsem v spominski kratki prozi) s poljem otroške književnosti. Ker pa je Ivan Cankar eden osrednjih slovenskih pisateljev, je prav, da učenci zanj vsaj slišijo, saj njegova literarna dela sodijo v kanon slovenskega slovstva. V najširšem smislu torej pomeni, da otroci razumejo Cankarjeva dela kot pomembno nesnovno kulturno dediščino.

Izbrana oseba, Cankar, je v slikanici predstavljen hkrati na dva načina: na lihih straneh je poljudno-strokovna biografija, na sodih pa literarna zgodba, ki se tematsko navezuje na življenjepis izbrane osebe, tretjo plast zgodbe tvorijo ilustracije. V slikanici sta grafični podobi življenjepisa (biografije) in zgodbe različni, tako bralec lažje sledi posameznemu delu besedila. V biografskem delu vsebuje slikanica podatke o Ivanu Cankarju, v ta del slikanice so umeščeni tudi odlomek Cankarjevega pisma Ani Lušinovi, odlomek njenega pisma Cankarju in odlomki pesmi, ki jih je Cankar posvetil Ani. Ilustracije na lihih straneh so črno-bele, izjema so prvi dve in zadnja dvostranska ilustracija, ki se navezujejo na literarni del slikanice. Ilustrator je skozi Cankarjev življenjepis podal ključne dogodke iz njegovega življenja: odhod od doma, materina smrt, spor s Cerkvijo zaradi izida *Erotike* leta 1899, upor zoper oblast, ki se kaže v avtorjevem ustvarjanju prvega desetletja 20. stoletja (npr. v dramati *Hlapci*, *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* in v prozi *Martin Kačur*, *Hlapec Jernej*).

Vir: Partljič, T., Buzeti, A. (2013). *O Ivanu in Ani*. Murska Sobota: Ajda, IBO Gomboc

V leposlovnem delu je Partljič zelo čustveno pretresljivo opisal Ivanovo in Anino ljubezen in njuno nikoli izpolnjeno hrepenenje po skupnem življenju. Okvirna pripoved se navezuje na pisatelja Klemna, ki prevaja mladinsko igro *Rdeče in modro v mavrici*, ki se dogaja na Kitajskem, kar Klemen v hipu, ko zagleda resnično mavrico, poveže s Cankarjevimi biografskimi motivi, z njegovo ljubeznijo do Ane Lušinove. Vložena ljubezenska zgodba Ivana in Ane, od tod tudi naslov slikanice, je polna hrepenenja in neizpolnjenih želja po skupnem življenju. Ilustracije v literarnem delu slikanice so barvne, ilustrator v prvih dveh upodobi pisatelja Klemna in mavrico. Od tretje ilustracije naprej bralec sledi ljubezenski zgodbi Ivana in Ane: njuno srečanje; Ivanovo branje knjige v parku, ki pa je bilo v bistvu čakanje na to, da bo šla Ana mimo in jo bo spet videl (v ozadju je veduta Ljubljane); pisemce Ani; Ana, ki hrepeneče stiska na srce Cankarjevo pismo; veduta praznega mesta; Cankar na Sveti Trojici, kjer je v bližnjem Benediktu iskal Anin grob, ker ni vedel, da je pokopana na Plešivcu; ilustracija osamljenega Cankarja; vhod na pokopališče; zaključna dvostranska ilustracija upodablja Ano in Cankarja, ki se skoraj dotakneta s prsti (a se ne – in ilustrator na tem mestu odlično predstavi hrepenenje s praznino, ki ni dotik), njuni roki tvorita podobo mavrice.

Okvirno pripoved pisatelja Klemna in ljubezensko zgodbo med Cankarjem in Ano povežeta Partljič in Buzeti z mavrico, ki se zdi, kot da sega od Ivanovega do Aninega groba in ju povezuje, kakor mavrica, ki povezuje grobova nesojenih ljubimcev v delu, ki ga pisatelj Klemen ravno prevaja.